

men paa Statskassens Bekostning. De Renter, som Staten faar af de til Jærnbanner anvendte Penge, ere jo, som alle vide, slet ikke svarende til selv den laveste almindelige Rente. Den anførte Betragtning om farlige Virksomheder kan altsaa ikke i og for sig begrunde, at der paalægges Statsbanerne et ubetinget Ansvar for Forsømmelser eller Fejltagelser, for Mangel paa pligtskyldig Agtpaaagivenhed, som de enkelte Funktionærer i Banernes Tjeneste maatte gøre sig skyldige i. Her er ikke blot Tale om Fejl, som Jærnbanebestyrelsen maatte begaa, men her er Tale om Fejl af en hvilken som helst underordnet Funktionær. — Over for den Stemning, der vistnok er til Stede baade her i Salen og omkring i Landet over for det foreliggende Spørgsmaal, kan det næppe nytte at henstille Sagen i sin Helhed til nærmere Overvejelse. Jeg har kun villet gøre opmærksom paa, at der her er Tale om noget ganske nyt, og at vi ikke kunne undgaa Konsekvenserne, naar vi begynde paa denne Vej. Konsekvenserne blive da først, at paa alle lignende Omraader, hvor Dampkraft benyttes, bør tilsvarende Regler indføres, altsaa ikke blot for de private Jærnbanner, der jo allerede ere medtagne af det andet Ting, men ogsaa for Dampskibsselskaberne. Man kan ikke forsvare at undtage dem, naar Statsbanedriften skal underlægges Regler som de her foreslaaede. Endvidere mener jeg, at man ikke, naar man vil lovgive efter Grunde og ikke efter Stemninger, kan undslaa sig for at gøre Staten ansvarlig overalt, hvor en Virksomhed udøves paa dens Vegne. Naar man kører med Posten, og Hestene blive sky og løbe løbsk, og man kommer til Skade, saa maa man efter den Grundbetragtning, hvorpaa dette Forslag hviler, have Krav paa, at Staten erstatter al den Skade, der er lidt. Naar man er villig til at tage de Konsekvenser, som følge af Forslaget, kommer der i alt Fald Ensartethed til Stede, og saa kan man altid trøste sig med, at Statskassen vil have Raad til at udrede de Erstatninger, der kan blive Spørgsmaal om. Selv om Erstatningssummerne blive meget store, vil det ikke her kunne medføre, at Virksomheden gaar Fallit.

Jeg vil ikke undlade at udtale min Anerkendelse til den højtærede Minister for den Ædruelighed, han i denne Sag har lagt for Dagen. Den Gang Ulykken ved Gentoftte indtraf, saa man jo Stemningen blive saa opskræmt, at endog den største Del af Pressen raisonnerede uden

Hensyn til god, jævn Logik. Det blev med de stærkeste Ord gjort gældende, at Statskassen burde udrede alle mulige Skaderestateringer og forsørge de omkomnes efterladte, og samtidig blev der udfoldet en meget stor Iver for at retfærdiggøre den paagældende Lokomotivfører. Det er jo imidlertid to Betragtninger, som ligefrem stride mod hinanden. Thi hvis Lokomotivføreren var uskyldig, og der ingen Pligtforsømmelse var udvist fra hans Side, var det umuligt at komme til det Resultat, at Staten skulde erstatte den indtrufne Skade. Det erkendes jo nemlig fra alle Sider og ligger ogsaa til Grund for det foreliggende Forslag, at Grundbetingelsen for, at Staten skal erstatte den Skade, der forvoldes ved Skatsbanedriften, er den, at der er udvist Forsømmelighed eller Mangel paa skyldig Omhu fra nogen ved Driften ansat Funktionærs Side. Mangler den, maa Skaden betragtes som hændelig, og saa bliver den at bære af den, hvem den har ramt.

Naar jeg sammenholder det Forslag, som det andet Ting har sendt os, med det, som den højtærede Minister forelagde, er jeg ikke i Stand til at være enig med ærede foregaaende Talere i, at Landstingets Forslag er at foretrække for den højtærede Ministers. Jeg maa formene, at Ministerens Forslag har Fortrin og ikke uvæsentlige Fortrin, sammenlignet med Landstingets Forslag. Jeg skal blot henpege paa Bestemmelsen i det ministerielle Forslags § 3, at den Erstatning, der skulde ydes til efterladte for Tabet af Forsørger, skulde begrænses til „det fornødne til Underhold og til Børns Opdragelse“. Dette er i Landstingets Forslag ændret derhen, at Statskassen skal yde „Erstatning til den afdødes Ægtefælle og Børn for det Tab, de lide ved at miste deres Forsørger“. Herefter kan det blive meget forskellige Beløb, eftersom det er en simpel Arbejdsmand, der er omkommen, eller det er en større Forretningsmand. Den store Grosserers Død vil jo, økonomisk set, være et større Tab for Familien end den almindelige Arbejdsmands. For mig er det ikke særlig tiltalende, at man saaledes takserer de omkomnes Død efter en forskellig Maalestok. Paa mig gør det et lignende Indtryk, som naar jeg læser om, hvorledes man i de gamle Frankers Land skulde betale i Mandebod for Drab paa en Adelsmand 200 Guldstykker, men naar det var en Bonde, der var dræbt, slap med 36 Sølvstykker. — Jeg vil ogsaa tillade mig at henstille til Overvejelse i det kommende Udvalg, om der ikke i Lov-